

7) *Через кризис к обновлению и развитию. Послание Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева народу Казахстана. 6 марта 2009 г.*

Summary

Karibzhanova A.A., 2nd year of Master degree of the ISK, the Department of International Relations
Sembinov M.K. – Professor, Candidate of Historical Sciences

New challenges and problems of the international dialogue of Kazakhstan in globalization

Today, humanity is faced with new global challenges. For planned development Kazakhstan, as a country with established foreign policy system, has to take into account the challenges that dictates the globalized world. The way to balance foreign policy of Kazakhstan includes identification and prevention of problems, taking actions to address them and meeting the new challenges of society.

The article examines the problem of international dialogue and solutions, as well as new security challenges and prospects of regional cooperation of Kazakhstan, preservation of language and national identity.

Keywords: international dialogue, multi-confessional state, cultural identity, foreign policy, globalization.

Түйін

Карибжанова А.А. – СКИ-н 2 курс магистранты, халықаралық қатынастар кафедрасы
Сембинов М.К. – профессор, тарих ғылымдарының кандидаты

Жаһандану жағдайында жаңа сын-қатерлер мен Қазақстанның халықаралық диалогтың даму мәселелері

Қазіргі кезде, адамзат жаңа жаһандық сын-қатерлерге тап болады. Қазақстан, сыртқы саясатын бұрынғы-күйесі бар ел ретінде, өзінің жоспарланған дамуы үшін жаһанданған әлем талап ететін сын-қатерлерге қарама алу және ескеру мәжбүр. Мәселелерді анықтау және алдын алу, оларды шешу бойынша шаралар қабылдау, қоғамның жаңа шақыруларға сай болу - Қазақстанның теңдестірілген сыртқы саясатының жолы.

Мақалада халықаралық диалогтың даму мәселелері, және олардың шешу жолдары, сондай-ақ жаңа қауіпсіздік сын-қатерлері, Қазақстанның аймақтық ынтымақтастығы, тіл және ұлттық бірдейлікті сақтау мәселелері қарастырылады.

Түйін сөздер: халықаралық диалог, көп конфессияналды мемлекет, мәдени бірдейлік, сыртқы саясат, жаһандану.

ӘОЖ: 323.272 (4-11)

ШЫҒЫС ЕУРОПА ЕЛДЕРІНДЕГІ САЯСИ ДАҒДАРЫСТАР: СЕБЕПТЕРІ МЕН САЛДАРЛАРЫНЫҢ НЕГІЗГІ АСТАРЛАРЫ

А.Р. Әліпбаев, Б.З. Бөжеева – *Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті доценттері,
Қазақстан, Алматы қ., E-mail: Alipbayev19@gmail.com*

40-жылдардың аяғында мемлекеттік құрылым үлгісі ретінде кеңестік үлгі бойынша құрылым жүйелерлік жүйенің бекітілуі, Шығыс Еуропа елдерінде әлеуметтік-саяси және экономикалық дағдарыстардың қиын түрде пайда болып, кең етек алып, ұлғая түсуіне әкелді. Әлеуметтік-экономикалық қайта құрулардың нәтижесінде көшірудің салдары халықтың өмір сүру деңгейінің нашарлауымен қатар демократиялық ерекшеліктерін шектеуіне соқтырды. Мұндай қорытындыны дәлелдеудің дәйектемесі ретінде бір жағынан, 1953-1956 жылдары Польша, Венгрия және ГДР-дағы ірі қоғамдық-саяси дағдарыстарды, екінші жағынан мемлекеттің іс-әрекеті салдарына қатысты қудалау саясатының шұғыл күшеюін атап өтуге болады.

Түйін сөздер: Венгрия, ГДР, Польша, әкімшілік-әміршілдік жүйе, мемлекет, саясат, дағдарыс.

Кіріспе

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі кезеңдегі әлемде социалистік жүйе қалыптасып және Кеңес Одағының қысымының негізінде еуропалық жеті ел мен азиялық үш ел социалистік революциялық жолға түсті [1].

Сонымен бірге Шығыс Еуропаның бұл елдерінде ХХ ғасырдың 40-жылдарының аяғынан бастап саяси-экономикалық және әлеуметтік дағдарыстар жиі белең ала бастаған еді. Әрине, бүгінгі күні барлығымызға белгілі болғандай, социалистік жүйенің саяси тұрғыдан алғанда халықтың кеңілінен шықпаған ең басты себептердің бірі, ол – биліктің шексіз қадағалау және күштеу саясаты. Мұндай саясат өз кезегінде экономикалық дағдарыстармен, әлеуметтік қақтығыстармен жалғасып жатты.

Алғашында жаңа қоғамға халықтық демократия арқылы – жұмысшы, шаруа, ұсақ және буржуазиясының кең көлемдегі таптық одақ билігі арқылы жету, сондай-ақ демократиялық саяси күрес – коммунистер, социал-демократтардың партиялық одағы арқылы жету мүмкіндігі де басым болды. Халықтық демократия сатысы – қоғамның өтпелі күйі, саяси нұсқа ретінде өзінің болашақ даму қағидатын айқындауға ұмтылысы болатын.